

Op zoek naar **minier**

H. FRANS SLAGER

Geheel in de laagte, achter de Molenberg, lag het huis van Bokman. Meestal stonden er grote regenplassen dwars over de weg en voor de deur, en ook in de droge dagen bleef 't modderig tussen de karresporen en vol diepe kuilen. Het lage, witte gevelmuurtje spiegelde zich vaak in het water en het grijze, rieten dak, met moskussens begroeid, reikte bijna tot op de grond en allerlei onkruid liet alleen de ingang vrij, met een smal deurtje, groot raam en kleine ruitjes. Scheefhangende deuren van de schuur en de stal waren halvelings achter struiken verborgen en overal rondom was 't een warboel van vergroeide heggen en meidoorns, halfdode vruchtbomen en een wijduiteenhangende vlierstruik boog zich over de roestige waterput.

Daar zwierven allerlei kapotte dingen over de grond, scherven van beschilderd aardewerk, halve koffiepotten en hele pannen en schotels, zonder bodem, manden en bossen stroo. De schuur was ledig, maar in de stal stonden, rondom, tal van grote geitebokken, met lange sikken en kwieke staarten en scherpe punten op de knobbelige kop en hun ogen blonken rood en groen in het duister en ze blerden naar een slordig vrouwmens, dat hun eten bracht en toesprak.

In het woonvertrek, daar vlak naast, viel een blank licht naar binnen, dat wegstierf langs de wanden — daar stonden onder het raam 'n lage tafel en wat scheve stoelen. 't Rook er overal naar vochtig stroo en smeulend hout en turf — en wat al niet? De zoldering was pikzwart en de vloer vol gaten van uitgesleten leem en losse stenen en in de haard was de muur bedekt met 'n vettige, dikke korst van roet, gebarsten door de werking van het water, dat door de schoorsteen naar binnen sijpelde — en — door de hitte van de vlammen.

221 Tussen een grijs bed van as, gloorde 'n

bleek rood vuur van half verkolde takken en spatte nu en dan 'n vonk en krulde een fijne, blauwe rook omhoog.

Twee lage kasten stonden langs de muur en vulden heel de lange wand, tesamen met een groot bordenrek en bergen jassen en broeken en slonzige vrouwenmutsen en daartussen — rondom een dof spiegel-tje — prijkten 'n enkel schilderijtje en kleine bidprentjes. Naast koffiepote en kommen, kandelaars, tin en troebel koperwerk, blonken glazen stolpen met beeldekens en houten crucifixen.

Groot en zwartig verrees in het midden 'n gammel madonna-huisje, met O. L. Vrouwe van wit steen, omgeven van gouden bladwerk en vuurrood geblome achter glas. Alles was aaneengehouden door lange guirlanden van stof en spinraggen, die in vlokken tot in de balken gingen en achter het aardewerk en het rek — waar schotels stonden, rijk van vorm en fijn van kleur en schildering; de meeste kapot — de andere geheel gaaf. De kippen liepen vrij rond — dit was overal te zien — en morrelden aan de kasten, waarin stukken kaas en brood te hoop lagen en wat viezige boter en hesp, ranzig papier en eieren. Het hout der gebinten en meubels was wrak en vermolmd — de deuren en de laden, om de sloten, groezelig van altijd vuile vingers — voddig het kleedje aan de schouw en de gordijnen der bedstee... 't Was alles grauw en onderkomen — het blad der tafel met groenige plakken oude verf en aan de hoeken 't naakte, doorkerfde hout, met spleten, waarin de vliegen aasden. Temidden van het vertrek begon het licht een aarzelend spel — en hing een zachte luister om de dingen. „Schilder ons“ leken ze te zeggen, wij zijn oud en afgeleefd, geheel versleten — 't is alles kapot en schamel — maar — niet vervelend.... Dit alles was van Bokman!

OE 'T KOMT DAT DE WEGT VAN 'S-GRAEVENPOLDER NI OOTJESKERKE ZO KROM IS.

In den ouwen tied was ter van 's-Graevenpolder ni Ootjeskerke mè 'n zandwegt, die d'n meesten tied van 't jèr meer op 'n modderpoel leek, waer je an de kanten mè 'n bitje laope kon. De boeren, die der mie een waegen of sjeze of 'n kapwaegen deur moste, klaegden steen en been. En ielken keer aster vergaederinge was van 't mussengilde of van de ingelanden, kwam Jan Bramse of Toon Klaosse voe de dag mie 'n voorstel om de wegt te verbetere en ok te verleggen. Mèr di kwaemen andere boeren tegenop, want den een wilde nie dat z'n oeve varder van de wegt ofkwam en den ander ad nie graeg, dat die nieuwe wegt deur zien weie zou etrokken worre en een derde zei, dat de kosten zò graot zouwe wezen, dat de polderlasten zò aoge zouwe worre as ze nog nooit ewist ao. Mè 't liep net zò lange tot de voorstanders van een nieuwe wegt 't wonnen, toen der één mie 't voorstel kwam om 't lot te laeten beslissen, waer en oe de wegt zou komme te liggen. Er wier besloten, da ze de schout van de twi durpen zouwe laete uutmaeke oe de wegt zou laope. En oe deeje ze dat? Ze spraeke of, dà ze 'n lange touwe zouwe neme. Die most de schout van 's-Graevenpolder vastouwe op de toren van 't durp en die van Ootjeskerke most dat ok doeë. Dan moste ze wachte, tot de klokke twelf uren sloeg en dan moste ze allebei tegelieke bie de eerste slag loslaete. Zò ezeid, zò edae. Zoas de touwe viel mos de wegt etrokke worre.

Mè de schout van Ootjeskerke liet z'n touwe te vroeg schiete en dideur kwam 't nie recht op de grond. Of de schout van 's-Graevenpolder te ard etrokken ao of da die van Ootjeskerke te zenuwachtig eworre was, wete we nie. Mè zò komt het, dat de wegt zò krom uutevallen is.

(Dialect uit Zuid-Beveland).

Als 't er om ging om uit die rommel van borden of kandelars iets méé te krijgen, dan was het einde van de visite steeds als het begin: Bokman liet je praten en at z'n eitje, en, op welke wijze men hem wilde overtuigen: als artist, verzamelaar, koopman, liefhebber of geleerde, 't was alles best.

Hij luisterde ietwat verstrooid en als 't hem te lang duurde, dan belofde hij tenslotte nog heel wat anders te laten kijken — wat op de zolder stond — maar waar hij nù geen tijd voor had. Hij belofde 't altijd, maar deed 't nooit.

Het eindresultaat was geregeld, dat men met lege handen afscheid nam.

Hij verkocht niets en als zijn zuster — meer speciaal met de bokken belast — er bij kwam, raakte alles nog meer in de war: zij zeide van „Ja“ en de zaak leek beklonken. — Bokman wist van niets en zeide van „Neen“.

Tijdens zo'n vruchteloos gesprek, waarbij ik hem herhaaldelijk opmerkzaam maakte op al die vogels in huis, was er een reusachtige, bontgekleurde haan binnen gekomen, die klokkend om z'n kippen riep. Hij keek links en rechts en stapte — onder statig staartgewuif — naar de haard, waar 'n poesje uit een prachtige, oude schotel, beschilderd met blauwige druivenranken, de laatste restjes likte. Hij pikte naar de poes en kneep de poten beurtelings saam van ingehouden drukte en ging toen, onder 't uitstoten van 'n verdacht, onsamenhangend taaltje, klapwiekend op de rand van 't wankele bord staan, dat op en neer klepperde en gluurde mij zo vals aan, dat 't mij te machtig werd.

„Liever de boel laten vernielen dan verkopen“ zeide ik kwaad tegen Bokman, wees naar de balancerende haan en vertrok.... Dagen later was ik weer terug....

Buiten de deur lag het mooie druivenbord aan stukken, midden door gebroken.

„Nu waarschuw ik je“ zei ik buiten mijzelf tegen Bokman, „ik zal je aanklagen bij den procureur des konings, ge hebt het recht niet die oude Kempische dingen opzettelijk te vernietigen, althans....“

Hij keek me 'n ogenblik verwonderd aan.... „Ik heet geen Bokman“ — zei d-ie toen, — „mijn naam is Monsieur!“

't Duurde lang voor ik iets van Bokman wilde horen of zien. Het verhaal, dat hij — Bokman, zoals ieder hem kende en noemde — een massa goud en zilver in huis begraven had; dat hij al dat geld bij den notaris had willen deponeren en dat die er geen plaats voor had en dat die er geen verantwoordelijkheid voor wilde dragen — wist ik ook. Door dat begraven goud stond hij — en z'n huis — steeds in de publieke belangstelling.

Plotseling was hij opnieuw „à la page“, want — hij ging trouwen met 'n jonge meid en zo'n gebeurtenis is altijd belangwekkend. Zijn zuster was gestorven, de bokken allen verkocht en — de rest zou volgen en alles werd

afgebroken en vernieuwd en er waren waarlijk potten met geld gevonden — méér dan Bokman zelf gedacht had. Het mooie, oude krot, overgroeid met wild geboomte, was al ten dele verdwenen en in de schuur stonden twee oude kasten. Toen ik ze ging bekijken en bleef talmen, kwam hij langzaam bij mij. Ze waren nog niet verkocht en ik vroeg de prijs, hij noemde die en antwoordde niet op mijn bod. Hij was bezig met een bloemenlatje toe te spitsen, dat hij in de hand had en keek naar z'n werk. Het mes was bot en 't duurde lang en toen ik, na een benauwde stilte, mijn bod herhaalde en op z'n beslissing wachtte, begon hij aan de andere kant!

Op die manier kwam er nooit een punt aan en wij schoten niet op. Tenslotte, omdat ik die kasten nodig had — ging ik met zijn prijs accoord.

„Je moet ze niet kopen“, ried hij mij, terwijl hij zonder opzien dóór werkte — „dan zijn ze te duur en betaalt gij te véél“....

„Toch zeker als ze schoongemaakt zijn en bijgewerkt“, antwoordde ik.

Op een der kasten stond een oude kruik — prachtig van allure en van kleur — die ik er bij bedong. Dit was het enige wat ik van hem gedaan kreeg. Ik mocht ze meenemen en bracht ze zorgvuldig thuis. 't Was een heerlijk bezit en ik bewaarde ze zuinig tot de kasten gereed waren, toen stond ze rustig te pronken. Op een kwade dag stiet de meid, die de behandeling van sloten en laden vergeten was, ze omver en de kruik viel — voor ik kon toeschieten, met 'n droge smak te pletter op de plavuiten van de vloer.

Ik sloeg m'n handen voor de ogen en — heb mijn schoon bezit lang nagetreurd.... Aan ieder die 't horen wilde, heb ik mijn leed geklaagd en — toen hij vroeg hoe de kasten waren — ook aan Bokman. Hij luisterde verstrooid en toen ik 't hem nõg duidelijker vertelde — scheen hij zich vaag iets te herinneren. Hij keek mij aandachtig aan en — ik hem.

„En de procureur des konings?“ vroeg hij oolijk glimlachend....

De schatten van Bokman op de zolder heb ik nooit te zien gekregen. Zijn oude huis is nu geheel verdwenen en, aan de lastige weg die naar — het antiek — voerde, prijkt een gebouw van vuurrode steen en groene rolblaffures hangen aan de vensters. De kamers zijn wit gekalkt en er staan nieuwe, gele kasten tegen de muren, de deuren zijn bruin geverfd en er is een schoorsteenmantel met 'n blad van wit marmer. Hoog tegen het plafond wijst Bokman ons, wat hij noemt, z'n „schilderijen“: de Bruiloft van Cana — vol dames met blote armen en licht blauwe strikjes op de schouder en rozen in het haar. De andere heb ik niet goed gezien — hij vindt ze alle mooi. In de salon staat altijd 'n grote pot met boter en er liggen stukken spek op de vloer. Bokman huist 't liefst in de keuken: in gezelschap van zijn jonge bruid en honderdduizend vliegen....

Bij Los Angeles (Californië) zijn 300.000 leggende kippen, waarvan meer dan 100.000 eieren per dag geraapt worden.

Een Belgische ingenieur heeft een methode verzonnen om films met ruimtewerking te vertonen, zonder dat het voor het publiek nodig is speciale brillen op te zetten.

Een nieuwe camera voor wetenschappelijke doeleinden, welke een foto in een honderdduizendste seconde kan nemen, heeft aangetoond dat de kolibrie wanneer hij vliegt, 75 vleugelslagen per seconde maakt.

De Papoea-negers bereiden hun lievelingsdrank, die zij „Kava“ of „Ava“ noemen, uit de avawortel. De bereiding geschiedt op de volgende wijze: Een houten schotel wordt op de grond gezet en daarin spuwen de jonge vrouwen, die avawortels kauwen, de aldus verkregen brei. Dan wordt er water bijgevoegd, goed geroerd en de vies uitzierende en onaangenaam bitter smakende drank is gereed.

In de 600 jaren sinds de instelling van de orde van Engelse hertogen zijn 412 titels verleend; in Engeland zijn nu nog 38 hertogen over.

In Amerika zijn 165 vrouwelijke piloten tegen 150.000 mannelijke.

Robbenvlees moet, naar ontdekkingsreizigers beweren, in smaak gelijk zijn aan schapenvlees.

In Amerika komen 862 soorten woudbloemen voor.

Op een bevolking van 400.000.000 zijn in China 150.000 telefoons.

In Londen is een rooksalon geopend, die uitsluitend voor dames toegankelijk is. Op één dag komen daar soms wel vijftig dames genieten.

